

**Quackgors-Eilanden Broedvogeltelling verslag 2022
KNNV-verslag volgens SOVON-richtlijnen.**

Mededelingnummer: 346

**Auteur: Gerrit Hijbeek , illustraties: eigen foto's
© 2022 KNNV afdeling Hollandse Delta**

1

Inhoudsopgave:

- Hoofdstuk 1. Inleiding
- Hoofdstuk 2. Gebiedsbeschrijving
- Hoofdstuk 3. Werkwijze
- Hoofdstuk 4. Resultaten
- Hoofdstuk 5. Bijlagen

Hoofdstuk 1. Inleiding.

Doelstelling: monitoren van territoriale (broed)vogels, op zang en/of op zicht. Er is nu voor het 4e jaar een broedvogeltelling, dus al redelijk veel ervaring na de nulmeting in 2019 (ivm. de opening van 'De Kier' herfst 2018 / winter 2019).

Tellingen: 9 keer, van 9 maart - 21 juni. Eigenlijk was de 7^e en 8^e keer een hele telling in tweeën, omdat de 7^e het water te hoog was om naar de eilandjes te waden.

Hoofdstuk 2. Gebiedsbeschrijving.

Ligging: het gebied is bijzonder in die zin dat het vlak achter de Haringvlietsluizen ligt, zoet binnenwater en de zoute zee liggen hier vlak bij elkaar. Het betreft de drie eilandjes tussen het Haringvliet en het vasteland van het Quackgors (noordelijk ervan). Ze zijn in 1996 opgespoten tussen rotsdammetjes en het vasteland. Het water rondom de eilandjes is er tamelijk ondiep, wordt geleidelijk dieper in wat geultjes tot -2m.

Terrein: bestaat eigenlijk uit een westelijk schiereiland (eiland west, 400x100m) en twee oostelijkere eilandjes (eiland-midden, 400x50m en eiland-oost, 300x50m). De afmetingen variëren een beetje door de waterstanden en/of harde wind (basishoogte water 25-75 cm en met NW-storm als de Haringvlietsluizen gesloten blijven tot wel 150cm).

Totale oppervlak 26 ha (land + water). Oorspronkelijk waren de eilandjes ook bedoeld voor de kleinere grondbroeders zoals bontbekplevier en visdief. Maar door divers opschot zijn er voornamelijk riet-, struik- en boomvogels. Door het zgn. Kierbesluit van de Haringvlietdam is het de vraag of er wisseling in zoet/brak water te merken is. Voorlopig is het Haringvlietwater alleen bij dieptes van meer dan -10m zwak brak.

Eigenaar en beheer: Natuurmonumenten.

Hieronder een kaartje. De Quackgors-Eilandjes zijn van C tot J. Bij L (Hellevoetsluis-Heliuspier-oost) en O (kreek Veerhaven) bevinden zich ook waardevolle biotoopjes.

Hoofdstuk 3. Werkwijze.

Soorten: alle soorten worden geteld, volgens SOVON-richtlijnen worden er territoria vastgesteld. Methode: met zonsopgang (liefst iets ervoor) het gebied te voet ingaan. Het westelijke schiereiland is altijd redelijk te belopen (tot waterstand zo 110cm), alleen eind mei-juni is er veel opschot van planten, struiken en boompjes.

De andere oostelijker eilandjes konden met een waadpak goed bezocht worden (de diepste geul is ongeveer - 40cm NAP, met waterstand tot zo +30cm maakt 70cm waden mogelijk. Op een dag na kon dat niet, toen weekje later alsnog gedaan.

Terreinomstandigheden: na een storm kunnen met name de zuidkanten wat afgeslagen en/of opgewoeld zijn.

Bezoekdata (minimaal 10 dagen ertussen), met omstandigheden en foto's:

Telling 1, wo 9 mrt

Telling 2, wo 23 mrt

Telling 3, zo 3 apr

Telling 4, wo 13 apr

Telling 5, wo 4 mei

Telling 6, vr 20 mei

Telling 7, woe 1 juni

Telling 8, do 9 juni (is voltooiing telling 7)

Telling 9, di 21 juni

1^e keer, wo 9 mrt: temp 2gr, wind ZO 3, water laag (+1), lucht onbewolkt

Op elk eiland vossensporen. Grote zaagbek en kramsvogel nog aanwezig.

sporen

rietgors: overwintelaar

2^e keer , wo 23 mrt: 2gr, laag water, NO 1, onbewolkt.

- Oa watersnip, tjif, kneu, bonte strandloper, bontbek, witte kwik

Strandlopertjes

3^e keer, za 3 april: -1/+5 gr, laag water, N 1, onbewolkt, watermist

De cetti's laten zich herender horen !

kneu

miza 's

4^e keer , wo 13 april: 8 gr, laag water, ZW 2, sluierbewolking
Eerste fitissen, rietzangers, ook een pijlstaart-stel

5^e keer, wo 4 mei: 6-9 gr, laag water, ZO 1, onbewolkt
Plevieren, kluut, blauwborst

fly like an eagle ....

.... en zat daar 's middags !

6^e keer , vr 20 mei: 11 gr, water stijgend, ZO 2, bewolkt.

Kleine karekiet en: heftige ontmoeting met zeearend-man van het nest op Flakkee.

Bespied vanuit de bosjes op zandbank op 40m !

Zat aan een vis en een paling, die hij meenam de lucht in, richting Haringvliet.

7^e keer, wo 1 juni: 12 gr, stijgend water (te hoog voor eilandjes), W 4, half bewolkt.

Samen met 8^e voor eilandjes als 1 telling !

Bosrietzanger, jongen wilde eend, koppeltje middelste zaagbek,
2 bevers (ook eentje langs de blokkendam).

wilde eend met juv

miza's, mannetje flink actief

8^e keer, do 9 juni , 15 gr, water laag, half bewolkt, W 3. Eilandjes midden en oost gedaan.

Is samen met 7^e (eiland-west)) als 1 telling.

Diverse zangvogeltjes wat meer alarmerend.

Vosenhol met prooiresten op middelste eiland !

Sfeerplaatje (met oa mannetjes wilde eend, dus waar de vrouwtjes met jongen ?)

prooiresten en vossenhol

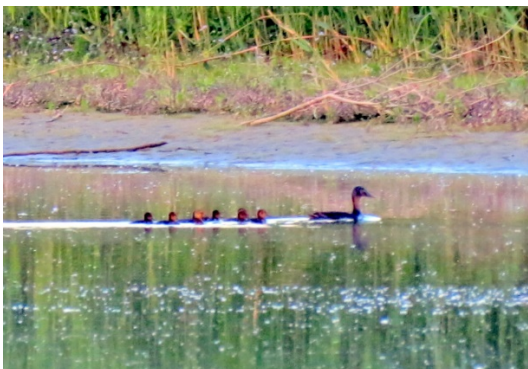
grote stern

fitis

9^e keer, di 21 juni: laag water, 16 gr , sluierbewolking, N 3.

Dit was een afsluitende avondtelling om eens op een ander tijdstip iets te horen/zien. Naast juveniele wilde eend, grote zillies (slaapplaats ?) en wat zang (bosriet) geen bijzonderheden.

H4. Resultaten.

In totaal waren er 53 soorten 'in clustering' waarvan 27 met territorium.

Ook nog 1 zonder clustering, maakt $53 + 1 = 54$ soorten.

Volgorde SOVON, in clustering (53 soorten):

fuut, aalscholver, grote zilverreiger, blauwe reiger, lepelaar, knobbelzwaan, grauwe gans, grote canadese gans, brandgans, nijlgans, bergeend, krakeend, wintertaling, wilde eend, pijlstaart, slobbeend, tafeleend, kuifeend, middelste zaagbek, zeearend, buizerd, fazant, meerkoet, scholekster, kluut, kleine plevier, bontbekplevier, kievit, watersnip, houtsnip, grutto, tureluur, oeverloper, kokmeeuw, grote stern, visdief, koekoek, witte kwikstaart, winterkoning, heggenmus, blauwborst, merel, kramsvogel, cetti's zanger, rietzanger, bosrietzanger, kleine karekiet, tuinfluiter, tjiftjaf, fitis, zwarte kraai, kneu, rietgors.

Dit zijn er minder dan vorig jaar, mede omdat bv de meeuwen niet meegeteld zijn, omdat die de afgelopen jaren toch geen broedgeval vertoonden. Verder lieten bv zomertaling, ijsvogel, sperwer en bruine kiek zich tijdens de teldagen niet zien.

Met territorium (27 soorten): grauwe gans (2), grote canadese gans(2), bergeend (1), krakeend (4), wilde eend (3), kuifeend (1), middelste zaagbek (1),meerkoet(4), scholekster (2), bontbekplevier (1), kievit (1), witte kwikstaart (3), tureluur (2), visdief (1), winterkoning (2), heggenmus (1), blauwborst (1), merel (2), cetti's zanger (3), rietzanger (8), bosrietzanger (2), kleine karekiet (3), tuinfluiter (3), tjiftjaf (2), fitis (6), kneu (3), rietgors (2).

Niet meer: knobbelzwaan, brandgans (zal vast wel nest geprobeerd hebben), braamsluiper, spotvogel, kluut, gele kwik, koekoek (maar zal er vast wel buiten teldagen geweest zijn), zanglijster.

Nieuw: bergeend (1), bontbekplevier (1), kievit (1, niet typische biotoop, maar zou kunnen ...), visdief (1, normaal in kolonie, maar zou tussen dammetjes kunnen).

Niet in clustering opgenomen / buiten telmoment (1 soort): witgat.

Opmerking onzekere broeders: grauwe gans (veel meer verborgen?), brandgans (misschien toch, vos predator), wintertaling (misschien verborgen), waterral (misschien verborgen, in herfst veel roepend), koekoek (vliegt rond, maar niet op teldagen).

Andere dieren: vos, bever, ree, bruine rat, div. muizen (dit jaar geen onderzoek)

Territoria in tabel:

	soort	2019	2020	2021	2022	Opmerking 2022
1	knobbelzwaan		1	1		
2	grauwe gans	1	3	3	2	
3	grote canadese gans		1	2	2	
4	bergeend				1	
5	brandgans	2	3	2		vos ! misschien toch nest ?
6	nijlgans		1			
7	krakeend	1	5	3	4	
8	wilde eend	1	4	4	3	
9	kuifeend	1		2	1	
10	middelste zaagbek		1	1	1	
11	fazant		1			
12	meerkoet	1	3	4	4	
13	scholekster	1		3	2	
14	bontbekplevier				1	mooi
15	kievit				1	verassend
16	houtduif		1			
17	kluut			1		kwetsbaar
18	tureluur	1	2	2	2	
19	visdief				1	tussen keien ?
20	koekoek		1	1		moet haast wel
21	gele kwikstaart			2		
22	witte kwikstaart	1	1	3	3	
23	winterkoning	2	2	1	2	
24	heggenmus	2	2	1	1	
25	blauwborst	2	1	1	1	
26	merel		1	1	2	
27	zanglijster			1		helaas
28	cetti's zanger	1	2	2	3	
29	rietzanger	3	6	7	8	
30	bosrietzanger	1	1	2	2	
31	kleine karekiet	3	3	3	3	
32	spotvogel			1		helaas
33	braamsluiper			1		helaas
34	tuinfluiter	1	1	3	3	
35	zwartkop	1	1			grensvogel
36	tjiftjaf			2	2	
37	fitis	4	4	7	6	
38	kneu	1	2	3	3	meer ?
39	rietgors	2	1	2	2	

Byzonderheden:

- Algemeen: weer meer opschot en geboomte, daardoor moeilijk begaanbaar.
- Helemaal op eilandjes zelf geweest met laag water, dan betere determinatie.
- Grote zilverreiger: verwacht in west/op gors nog steeds wel een broedgeval.
- Ganzen en eenden-terri waarschijnlijk meer, zeearend en vos zorgen ook voor onrust.
- Kleine plevier wel gezien, maar volgens criteria geen terri.
- Oeverloper: weer meerdere keren gezien, maar criteria geven geen terri.
- Fitis weer significant meer dan tjif
- Zoogdieren: minder gezien (mn bever), wel veel sporen.
- Soorten en aantallen veranderen beetje; door biotoop, weer, predatie ?
- De kier (sluizen meer open) hebben nog geen zichtbare verandering gebracht.
Ook geen verandering naar brak wateroppervlak. Wel bv een dode schol gevonden die een zoutwatervis is. In bepaalde putten van meer dan 10m diep schijnen wel platvis en zeebaars te leven.
- Zeearenden fourageren hier regelmatig, vooral bij laag water. Het is ook een deel van het Flakkee-Stellendam-territorium. Heb de zeearend-man van het nest zelfs een paling zien vangen die 10 minuten later op het nest op de Slikken van Flakkee bezorgd werd ! (ff belletje naar vogelaar daar). Opmerkelijk is wel dat de arend met een boog westelijk om de molens bij de Scheelhoek vloog ! Helaas is het jong aldaar later overleden (vogelgriep ?).

spiedend

beetje richten

hebbes !

Eindconclusie / aanbeveling.

Op zich een goed kunnen tellen, alleen gaat het belopen steeds moeilijker (riet, ruigte en opschot). De eilandjes zijn niet altijd 's morgens bereikbaar ivm de waterstanden.

Waarschijnlijk door de vos zijn er helemaal geen ganzen- en eendennesten gevonden. Wel paar juveniele ganzen buiten een teldag. Op het middelste eiland is zelfs een vluchtburchtje, met bij de ingang resten van watervogels.

Wat mij betreft mogen de eilandjes zich doorontwikkelen, in hun uniek-zijn. Zullen er meer zangvogeltjes komen. Is er minder plek voor bodembroeders, maar aan de andere kant geeft het kleine en grote opschot wel meer camouflage/bescherming.

Soortenlijst

Soort	9 maa 06: 55 10:	23 maa 06: 30 09:	3 apri 07: 02 09:	13 april 08:5 0 10:2	4 mei 05: 55 09:	20 mei 05: 35 08:	1 juni 05: 15 08:	9 juni 09: 15 10:	21 juni 20: 30 22:	aantal autoclu ster territori a	hoog ste broed - code	tota al aant al in plot
bezoeknr	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
Bezoekty pe	zon op	zon op	zon op	ocht end	zon op	zon op	zon op	8 dag	9 av nd			
1 8. Kuifeend			1	1					1	1	3	
1 9. Middelste Zaagbek		1	1 (3)			3	3			1	5	
2 0. Zearend					1	1					1	
2 1. Buizerd								1			0	
2 2. Fazant	1										1	
2 3. Meerkoet		4	1	1	2	4	2	5		4	3	
2 4. Scholekst er	1	2	2	2	2	2		4		2	3	
2 5. Kluut					1						1	
2 6. Kleine Plevier						3					1	
2 7. Bontbekp levier		2	1		1					1	5	
2 8. Kievit	1	3		2	3	1					0	
2 9. Bonte Strandlop er		2									1	
3 0. Watersni p	4	2	4	3							1	
3 1. Grutto	1										1	
3 2. Tureluur	1	1		2	2	1				2	7	
3 3. Oeverlop er					4	3					1	
3 4. Kokmeeu w		2	6								1	
3 5. Grote Stern								2			1	
3 6. Visdief						1			1	1	3	
3 7. Koekoek									1		1	

Soortenlijst

Soort	9 maa rt 06: 55 10:	23 maa rt 06: 30 09:	3 apri l 07: 02 09:	13 april 08:5 0 10:2	4 mei 05: 55 09:	20 mei 05: 35 08:	1 juni 05: 15 08:	9 juni 09: 15 10:	21 juni 20: 30 22:	aantal autoclu ster territori a	hoog ste broed - code	tota al aant al in plot
bezoeknr	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
Bezoekty pe	zon op	zon op	zon op	ocht end	zon op	zon op	zon op	8 dag	9 avo nd			
3 Witte			2	(1)		1		2		2	7	
8. Kwikstaa rt												
3 Winterko ning	1	2	2	1	2	1				2	7	
4 Heggenm 0. us		1		1	1					1	2	
4 Blauwbor 1. st					1	1				1	2	
4 Merel 2.	2	1			2	1	1	1		2	7	
4 Kramsvo 3. gel	1										0	
4 Cetti's 4. Zanger	2	3	2	2	2	3	2	2	1	3	2	
4 Rietzange 5. r				4	7	5	3	3		8	2	
4 Bosrietza 6. nger							1	1	1	2	2	
4 Kleine 7. Karekiet					1	3	2			3	2	
4 Tuinfluite 8. r					2	2	1	1		3	2	
4 Tjiftjaf 9.		3	3	2	1	2	1			2	2	
5 Fitis 0.				2	4	3	2	2		6	2	
5 Zwarte 1. Kraai			2	1	1						1	
5 Kneu 2.	(4)	2	3	2	2		1	2		3	7	
5 Rietgors 3.		1	2		1			1		2	7	

Soortenlijst

	9 maa rt	23 maa rt	3 apri l	13 april	4 mei	20 mei	1 juni	9 juni	21 juni	aantal autoclu ster territori a	hoog ste broed - code	tota al aant al in plot
Soort	00	20	25	0	40	10	05	45	30			
bezoeknr	1	2	3	4	5	6	7		9			
Bezoekty pe	zon op	zon op	zon op	ocht end	zon op	zon op	zon op	8 dag	avo nd			

Vogelsoorten, niet in autoclustering

	9 ma art	23 ma art	3 apr il	13 april	4 mei	20 mei	1 juni	9 juni	21 juni	aantal autocl uster territor ia	hoog ste broe d- code	tota al aan tal in plot
Soort	00	20	25	0	40	10	05	45	30			
1. Witgat				2								1

Overige soorten

	9 ma art	23 ma art	3 apr il	13 april	4 mei	20 mei	1 juni	9 juni	21 juni	aantal autocl uster territor ia	hoog ste broe d- code	tota al aan tal in plot
Soort	00	20	25	0	40	10	05	45	30			
1. Vos	3	2	1		1	1	1	1	1			
		(1)										
2. Bever	1	1	1	1	1	1	2	1				
3. Ree	2	1	1	1	1	1	1	1				

Contact

T: 024 7 410 410

E: info@sovon.nl

Bezoekadres

Natuurplaza
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen

Over Sovon